

Verkiezingsprogramma 2022 – 2026

Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik

D66

Voorwoord

Beste inwoner van Waalwijk, Sprang-Capelle, Waspik,

Fijn dat u het verkiezingsprogramma van D66 Waalwijk in uw handen heeft. Graag nemen wij u mee in onze ideeën voor een duurzaam en toekomstgericht Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik. Wat ons betreft is Waalwijk een plek waar we fijn kunnen wonen, waar kansen voor iedereen zijn en waar we samen werken aan een duurzame toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen. Want ook in Waalwijk merken we de gevolgen van de woon-, klimaat- en kansencrisis. Jonge mensen vinden geen woning en trekken weg. Ouderen kunnen niet verhuizen naar woonruimte die beter past. We moeten stappen zetten om de klimaatcrisis het hoofd te bieden, maar dat betekent dat we moeten investeren en veranderingen in onze omgeving moeten dulden. Ook wordt de tweedeling in onze maatschappij groter. Bijvoorbeeld tussen mensen die goed mee kunnen komen met alle ontwikkelingen, en mensen die niet digitaalvaardig zijn of niet goed kunnen lezen en schrijven. We staan op een kantelpunt, waar de keuzes die we nu maken essentieel zijn voor onze toekomst.

Ik ben trots op het verkiezingsprogramma dat voor u ligt! D66 zorgt voor gelijke kansen voor iedere Waalwijker, we blijven investeren in scholing voor jong en oud, en het klimaat krijgt de aandacht die nodig is. Wij willen een gemeente zijn waar menselijke waarden worden gekoesterd: fatsoen, tolerantie en empathie. Waar we kijken naar het individu, maar ook naar het grotere belang voor onze inwoners. Waalwijk is wat ons betreft een gemeente die bruist door de diversiteit van al haar inwoners, en waar iedereen mee kan doen. Laat iedereen vrij, maar niemand vallen is geen loze kreet, maar onze grondhouding. Dat is de reden dat ik mij met volle overtuiging inzet als lijsttrekker voor D66 Waalwijk. Transparantie en vertrouwen in elkaar vind ik belangrijk, evenals op inhoud met elkaar discussiëren, met respect voor elkaars verschillen.

Stem 16 maart 2022 op D66 Waalwijk!

Met uw steun en stem werken wij samen aan een mooie toekomst.

Sheila Schuijffel

Lijsttrekker D66 Waalwijk

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Onze kandidaten	4
D66 gaat voor goed onderwijs & gelijke kansen	5
D66 gaat voor gezond opgroeien en ouder worden	9
D66 gaat voor toekomstbestendig, duurzaam en veilig wonen	13
D66 gaat voor een inclusieve arbeidsmarkt	16
D66 gaat voor een duurzame samenleving	18
D66 gaat voor een sociale samenleving	20
D66 gaat voor sport, kunst en cultuur voor iedereen	22
D66 gaat voor een veilig Waalwijk	25
D66 gaat voor duurzame bedrijvigheid	26
D66 gaat voor duurzame en veilige mobiliteit	28
D66 gaat voor een democratisch Waalwijk	30
D66 kijkt ook over de grens	31
D66 houdt de financiën op orde en kijkt vooruit	32

Onze kandidaten

1. Sheila Schuijffel	6. Niels Kieboom
2. Tommie Mertens	7. Willem Greve
3. Hans Metzke	8. Kees Koster
4. Saskia van Dun	9. Abigail Martijn
5. Hans van den Meerendonk	10. Albert Pols

Ons verkiezingsprogramma in het kort

Goed onderwijs & gelijke kansen - Iedereen verdient een goede start en een kansrijke toekomst. Kinderen gaan in de buurt naar school en groeien op in een groene, gezonde omgeving. Kinderen in armoede krijgen een extra steun in de rug.

Gezond opgroeien en ouder worden - Wij vinden het belangrijk dat kinderen gezond opgroeien en daarna zo lang mogelijk zelfstandig en onafhankelijk mee kunnen blijven doen in onze samenleving. We gaan voor een gezonde leefomgeving. We gaan voor goed jongerenwerk voor al onze jongeren. Kinderen die zorg nodig hebben krijgen die op tijd. Zorg en ondersteuning voor ouderen zijn gericht op de kwaliteit van leven. We actualiseren de woonzorgvisie. We waarderen vrijwilligers en zorgen ervoor dat mantelzorgers niet overbelast raken.

Toekomstbestendig, duurzaam en veilig wonen - We gaan bouwen. In alle kernen en voor alle doelgroepen. We hebben aandacht voor de veranderingen, die de energietransitie met zich meebrengt. We gaan daarom bij voorkeur voor een integrale aanpak. Zo werken we aan een veilige en duurzame leefomgeving.

Een inclusieve arbeidsmarkt - We laten niemand vallen. Iedereen heeft recht op zingevend werk of ondersteuning als werken er even niet inzit.

Een duurzame samenleving - Iedereen mag zichzelf zijn en voelt zich thuis in Waalwijk. Wij gaan voor een gemeente die verschillen overbrugt. Voor ongelijkheid en racisme is geen plaats.

Een sociale samenleving - De gemeente dat zijn wij allemaal samen. Wij willen aantrekkelijke en levendige centra in alle kernen en betrokken burgers. We faciliteren ontmoeting, in buurten, wijken en dorpen. Binnen en buiten.

Sport, kunst en cultuur voor iedereen - Iedereen doet mee. Ongeacht leeftijd, achtergrond of inkomen. Sport verbindt en verbreedert. Kunst en cultuur maakt creatief, zet aan tot denken en geeft kansen voor ontwikkeling en ontplooiing. Iedere Waalwijker, Sprang-Capellenaar en Waspikker heeft toegang tot sport, kunst en cultuur.

Een veilig Waalwijk - Wij willen meer zichtbaarheid van wijkagenten en buurt-boa's. Zij vormen de ogen en oren in de wijken en buurten. Ze verkleinen de kloof tussen burgers en autoriteiten en verhogen het gevoel van veiligheid.

Duurzame bedrijvigheid - We offeren geen groen op aan nieuwe bedrijventerreinen. We zetten in op verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen en bedrijven die daar actief zijn. We gaan voor een kritisch en concreet vestigingsbeleid. We stimuleren bedrijvigheid die bijdraagt aan de sociaaleconomische ontwikkeling van onze gemeente.

Duurzame en veilige mobiliteit - Wij gaan voor beter openbaar vervoer, betere laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen en een elektrische Zorgshuttle naar ETZ Elisabeth Tilburg. Fietzers en wandelaars krijgen voorrang. Deelvervoer wordt gestimuleerd. Daarnaast voorkomen we sluipverkeer in Baardwijk en Waspik.

Democratisch Waalwijk - Wij zijn voor de invoering van een preferendum. Daarmee verkleinen we de kloof tussen burger en gemeente. We betrekken de jeugd bij het democratisch proces in Waalwijk met een Jongerenraad. We voeren een burgerbegroting in.

Over de grens - We werken graag en efficiënt samen met buurgemeenten, maar werken niet samen om het samenwerken alleen. We moeten er samen meer mee bereiken. We halen de stedenband met Unna aan en kijken over de grens naar nieuwe samenwerkingsverbanden.

Financiën op orde en de blik vooruit - Financiën gaan niet alleen over vandaag. Morgen moet er ook geld zijn om de dingen te doen die nodig zijn. Wij willen een gemeente die transparant is over de eigen uitgaven, en die bij subsidies toeziet op transparant gebruik van geld en de daarmee bereikte resultaten.

D66 gaat voor goed onderwijs en gelijke kansen

Iedereen verdient een goede start en een kansrijke toekomst. Dit mag niet afhangen van waar je vandaan komt, je geslacht, je religie of de opleiding of het inkomen van je ouders. Onderwijs is belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling en om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving. D66 Waalwijk zet in op gelijke kansen voor iedereen. Goed onderwijs, voor jong en oud, is voor ons dan ook een belangrijke randvoorwaarde.

>> Behoud van goed onderwijs in alle kernen

D66 is voor goed basisonderwijs in alle wijken en kernen. Of een kind nu een beperking of een leerprobleem heeft, of hoogbegaafd is. Een kind moet in de eigen omgeving naar school kunnen gaan. Dit is goed voor het bevorderen van de zelfstandigheid en het opbouwen van een eigen vriendenkring.

In sommige wijken en kernen hebben we te maken met een krimpend aantal leerlingen. Om ook daar goed onderwijs dichtbij te behouden is D66 voorstander van flexibele schoolgebouwen, die gedeeld kunnen worden door meerdere scholen van verschillende signatuur.

D66 is voor het kleiner maken van de kloof tussen het reguliere onderwijs en het speciaal onderwijs. Door deze scholen, waar mogelijk, dicht bij elkaar te huisvesten. Maar ook door het stimuleren van kennisdeling tussen de scholen. Als passend onderwijs binnen een gewone basisschool niet mogelijk is, dan moeten andere mogelijkheden beschikbaar zijn.

Voor het voortgezet onderwijs vindt D66 het belangrijk dat er voldoende onderscheidend aanbod moet zijn, voor alle niveaus. Een dependance van een ROC waar MBO-opleidingen, passend bij de bedrijvigheid in regio De Langstraat, gevestigd zijn, kan een waardevolle aanvulling zijn om nog meer jongeren een startkwalificatie te laten behalen.

>> Groene schoolpleinen

D66 is voor het stimuleren van groene schoolpleinen. Groene schoolpleinen hebben een positief effect op het welzijn van leerlingen. Ook nodigt een groen schoolplein uit voor onderwijsactiviteiten in de buitenlucht. Het daagt kinderen uit, stimuleert bewegen en nieuwsgierigheid en zorgt ervoor dat kinderen meer respect krijgen voor de natuur. Daarnaast is een groen schoolplein goed tegen de hittestress en zorgt het voor meer omzetting van CO₂ naar zuurstof.

De gemeente en de school kunnen gezamenlijk het groene schoolplein bekostigen en onderhouden als deze buiten schooltijd als openbare speelruimte wordt opengesteld.

>> Kansengelijkheid, ook voor kinderen in armoede

Gelijke kansen bieden heeft ook te maken met geld. Elke ouder wil het beste voor zijn kind. Maar voor ouders met lage inkomens of een uitkering is het moeilijker hun kinderen deze kansen te geven. Naast een goed armoedebelief, dat extra aandacht geeft aan kansen voor kinderen, pleit D66 ook voor een consultant Kind-In-Armoede (KIA-consulent). Deze consultant is een onafhankelijke adviseur en wegwijzer, die ouders helpt bij het vinden van financiële ondersteuning voor de ontwikkeling en/of de opleiding van hun kind.

>> D66 wil een “kansensbudget”

Op dit moment kent Waalwijk een armoedebudget. Uit dit budget wordt onder meer bijzondere bijstand, maar ook Kind-bonnen en studieondersteuning aan studenten met een beperking bekostigd. D66 Waalwijk gaat voor kansen voor iedereen, zeker voor kinderen en jongeren. Daarom wil D66 speciaal voor hen het armoedebudget omdopen naar een Kansensbudget.

>> We bieden perspectieven voor een succesvolle toekomst

Om ervoor te zorgen dat elk kind een startkwalificatie haalt en daarna succesvol zijn werkzame leven kan beginnen is goede voorlichting en advies noodzakelijk. Zeker voor die jongeren, waar thuis minder kennis is over studeren en welke eisen en ook inspanningen daarbij gevraagd worden. Het gebeurt helaas te vaak dat jongeren gaan voor een beroep, dat voor hen onhaalbaar blijkt te zijn. Voortijdig afhaken zonder startkwalificatie ligt dan op de loer. Daar wil D66 iets aan doen. Voorlichting en advies zijn taken van de school. De gemeente kan hierbij ondersteunen door samen met het onderwijs een project op te zetten waarbij Waalwijkse rolmodellen worden ingezet. Deze vertellen op een positieve en stimulerende manier over hun opleiding en hun werkzame leven. Het doel is een duidelijk en realistisch beeld te scheppen van beroepen: van zorg, techniek en onderwijs tot arts en advocaat. Jongeren worden daarmee een breed perspectief geboden op een succesvolle toekomst.

>> Aandacht voor taalachterstanden en taalvaardigheid

Voldoende taalvaardig zijn is de basis voor elk mens om zijn talenten te kunnen ontwikkelen. Structureel aandacht hiervoor bij alle kinderen van 0 tot 18 jaar is daarom belangrijk.

Op jonge leeftijd moet taal gestimuleerd worden. Ouders spelen hierin een hele belangrijke rol, omdat hun taalvaardigheid direct invloed heeft op die van hun kinderen. Met Waalwijk Taalrijk wordt niet alleen ingezet op de taalontwikkeling van het kind, maar ook op het taalvaardiger maken van ouders. Het programma Waalwijk Taalrijk is er een van de lange adem. D66 wil dit programma daarom voortzetten.

De teruglopende taalvaardigheid van jongeren is ook een zorg. Op dit moment is een kwart van de 15-jarigen functioneel laaggeletterd. Interventie is dringend nodig. D66 wil daarom het programma Waalwijk Taalrijk doorzetten naar het voortgezet onderwijs.

>> Aandacht voor het verminderen van laaggeletterdheid

Zo'n 13% van de Waalwijkse volwassenen is laaggeletterd. Het gaat hier zowel om mensen met een Nederlandse als een migratie achtergrond. Een aanzienlijk deel van de Waalwijkse bevolking is daarmee niet goed in staat echt mee te doen in onze samenleving.

In 2017 heeft de gemeente al met negen partijen - waaronder de bibliotheek, Contour De Twern en de GGD - een Taalakkoord getekend om de aanpak van laaggeletterdheid te ondersteunen en aan te jagen. En dat doet zij ook. Maar de bestrijding van laaggeletterdheid bij volwassenen heeft meer aandacht en inzet nodig. Zeker waar het gaat om het bereiken van laaggeletterden van Nederlandse komaf.

>> Meer aandacht voor bevorderen van digitale geletterdheid

Onze maatschappij wordt steeds digitaler. Teveel mensen kunnen niet meedoen in de digitale wereld, omdat zij niet weten hoe. Ongeveer 11% van de Nederlanders van 16 tot 65 jaar heeft geen of weinig ervaring met de computer. Onder Nederlanders van 55 jaar en ouder is dit zelfs zo'n 20%. Van de laaggeletterden in Nederland kan ruim 30% niet goed omgaan met een computer.

Dit heeft niet alleen een negatief effect op het krijgen of houden van werk, maar ook op het krijgen en beoordelen van informatie, het gebruik maken van regelingen of subsidies, het gebruik van openbaar vervoer, bankdiensten en medische

hulp bijvoorbeeld.

Digitale geletterdheid gaat over alles wat iemand in een digitale samenleving moet kennen en kunnen. Digitale geletterdheid is inmiddels een essentiële vaardigheid geworden.

D66 wil dat de gemeente actief beleid voert, zodat mensen die nu nog minder vaardig zijn straks wel mee kunnen doen. Dit betekent onder meer dat de bibliotheek cursussen Klik en Tik en Digisterker gratis kan aanbieden. Ook kan de gemeente het Informatiepunt Digitale Overheid inzetten voor hulp en advies aan haar inwoners over digitale gemeentelijke diensten.

>> We houden oog voor mensen die de digitale wereld niet meer kunnen bijbenen

Niet iedereen is in staat de digitale ontwikkelingen bij te benen. Sommigen zijn niet meer in staat het te leren. Om ervoor te zorgen dat zij nog wel mee kunnen doen en/of gebruik kunnen maken van gemeentelijke voorzieningen is het belangrijk - waar mogelijk - passende oplossingen te zoeken. Hetzij via vrijwilligers, die hen helpen, hetzij via andere oplossingen.

>> Integratie verschillende culturen begint jong

D66 staat voor een diverse en inclusieve samenleving. We willen dat iedereen zich thuis voelt in onze gemeente. Wat je achtergrond, afkomst of sociaaleconomische status ook is.

Werken en scholing zijn dé drijvende krachten achter een geslaagde integratie. D66 gaat daarbij uit van het individu. Wij beoordelen mensen niet op basis van achtergrond, kleur of geloof, maar op grond van wat ze doen.

Scholen zijn bij uitstek de plekken waar kinderen en jongeren met al die verschillende achtergronden elkaar ontmoeten. Door met elkaar te leren, groeien zij samen op. Dit is het moment om elkaar te leren kennen en te waarderen.

D66 stimuleert scholen plannen te ontwikkelen om kinderen met verschillende achtergronden bij elkaar te brengen. Via programma's die zich richten op burgerschap, op de geschiedenis van de arbeidsmigratie, het slavernijverleden en de oorzaak van vluchtelingenstromen in zowel het verleden als het heden, wordt onderling begrip versterkt. Ook onderwerpen als vrijheid van meningsuiting en seksuele, gender- of religieuze diversiteit zijn belangrijke thema's om op school te bespreken. Waar nodig krijgen docenten hierbij hulp.

>> Statushouders: taalonderwijs vanaf dag 1

Omdat werken en scholing dé drijvende krachten achter een geslaagde integratie zijn, wil D66 dat er actief en vasthoudend door de gemeente en haar uitvoeringsinstanties naar mogelijkheden wordt gezocht om statushouders en andere inwoners met een migratie-achtergrond deel te laten nemen aan werk of scholing. Goed taalonderwijs is daarbij stap 1.

>> Mensen in armoede doen mee

D66 wil dat mensen mee kunnen doen. Dat is ook het uitgangspunt van ons armoedebeleid. Armoedebeleid heeft als belangrijkste doel de basis op orde te krijgen en de oorzaken van armoede aan te pakken. Als je struikelt en je hebt een hand nodig om op te staan wil D66 deze bieden. We willen vervolgens inwoners ondersteunen bij het vinden van de juiste oplossing.

Kinderen moeten altijd de kans en de mogelijkheid hebben om mee te kunnen doen. Ongeacht armoede, afkomst of sociale omstandigheden. D66 streeft dan ook naar een breed kindpakket gericht op sport, cultuur en onderwijs.

Onder ouderen is nog vaak sprake van stille of verborgen armoede. Ook voor hen geldt dat wij het belangrijk vinden dat zij mee kunnen doen. Bij het vaststellen van het armoedebeleid gericht op ouderen worden (vertegenwoordigers van) senioren(verenigingen) betrokken.

D66 gaat voor gezond opgroeien en ouder worden

D66 Waalwijk vindt het belangrijk dat mensen gezond opgroeien en daarna zo lang mogelijk zelfstandig en onafhankelijk mee kunnen blijven doen in onze samenleving. D66 vindt dat eigen initiatieven van mensen actief gestimuleerd en ondersteund moeten worden. En dat – als het nodig is – mensen moeten kunnen rekenen op een goed sociaal vangnet. De voorzieningen van de gemeente moeten daarom goed bekend en toegankelijk zijn.

>> We gaan voor een gezonde leefomgeving

Op grond van de Wet publieke gezondheid heeft de gemeente taken die betrekking hebben op het voorkomen van een ongezonde levensstijl en het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Een aantal van die taken is opgedragen aan de GGD. Denk aan adviseren bij gezondheidsbedreigende situaties als gevolg van calamiteiten of de inspectie van kinderdagverblijven bijvoorbeeld. Bij het verbeteren van de lokale gezondheidszorg vinden wij de afstemming met partners in het sociale domein en het sportdomein van groot belang.

>> We zetten in op gezonde kantines

In het kader van preventie is D66 Waalwijk voorstander van gezonde voeding op school, het werk en de sportclub. Hiervoor is het nodig dat gezonde voeding makkelijk(er) te verkrijgen is. D66 wil daarom meer werk maken van gezonde school- en sportkantines, en ook bedrijven stimuleren om meer aandacht te geven aan gezonde voeding in de bedrijfsrestaurant of -kantine.

>> D66 steunt Go Waalwijk

Go Waalwijk is een gemeentelijk initiatief gestart in 2019, dat sport, cultuur, gezondheid en beweging op een positieve manier bij elkaar brengt in een platform en inwoners, jong en oud, inspireert en stimuleert tot meedoen. De buurtsportcoaches, beweegcoaches en cultuurcoaches van de gemeente organiseren activiteiten, vaak met andere verenigingen of organisaties. In de coronapandemie heeft Go Waalwijk z'n waarde getoond door gedurende de lockdowns

beweegactiviteiten te organiseren, voor jong en ook voor oud. D66 wil dat Go Waalwijk wordt doorgezet de komende jaren en dat het platform nog meer preventief wordt ingezet op gezondheid en bewegen.

>> Goed jongerenwerk voor alle jongeren

43% Van onze jongeren geeft aan dat er te weinig leuke dingen voor jongeren georganiseerd worden (Brabantscan GGD). D66 vindt dat er meer geïnvesteerd moet worden in jongerenwerk en naschoolse jeugdactiviteiten. Deze activiteiten zijn een laagdrempelige manier om kinderen en jongeren te helpen met hun algemene ontwikkeling en ze daarnaast veilig te laten opgroeien in onze stad. Goed jeugd- en jongerenwerk heeft een preventieve werking. Het kan problemen op school en thuis voorkomen en de horizon van jongeren verbreden.

>> Meer begeleiding bij de overgang van 18- naar 18+

De overgang naar formele volwassenheid wanneer jongeren achttien jaar worden kan voor kwetsbare jongeren zwaar zijn. Opeens moeten zij alles zelf regelen. Schulden kunnen ontstaan, schooluitval en ook een onderbreking in de ondersteuning die zij eerder kregen vanuit de geestelijke gezondheidszorg en de jeugdhulp. D66 wil dat de overgang van 18- naar 18+ beter ondersteund wordt. Denk hierbij aan het verlengen van ondersteuning die ook voor jongeren onder de achttien beschikbaar is en het wegnemen van drempels, zoals de eigen bijdrage, voor kwetsbare jongeren die GGZ-hulp nodig hebben.

>> Sneller inzetten van jeugdzorg

Elk kind moet de zorg krijgen die het nodig heeft om gezond op te groeien. En die zorg moet niet lang op zich laten wachten. Met passende zorg wordt namelijk erger voorkomen. Daarom is het nodig de wachtlijsten in de jeugdzorg terug te dringen en moet de gemeente binnen zes weken duidelijkheid geven over welke zorg ingezet kan worden.

>> Elk kind de juiste zorg op het juiste moment

Het is belangrijk dat elk kind de zorg krijgt die het nodig heeft. Toch is het ook belangrijk de kosten daarvan in de greep te krijgen. Deze lopen de laatste jaren flink op en zetten daarmee andere gemeentelijke taken onder druk. Ook taken die de jeugd raken.

>> Praktijkondersteuners GGZ in elke huisartsenpraktijk

De huisartsen in onze regio staan onder hoge werkdruk. Een snelle doorverwijzing is dan makkelijk, maar niet altijd goed. Het is belangrijk steeds overleg te voeren en waar nodig ondersteuning te bieden. De afgelopen periode zijn goede ervaringen opgedaan met de inzet van gespecialiseerde praktijkondersteuners GGZ, die huisartsen hierbij ondersteunen. D66 wil daarom praktijkondersteuners GGZ in alle huisartsenpraktijken van onze gemeente.

>> Geld voor zorg moet goed besteed worden

Zorgorganisaties die goede zorg leveren moeten vanzelfsprekend conform afspraak betaald worden. Maar het is belangrijk steeds te kijken of de juiste zorg op de beste manier voor het kind ingezet wordt. Zijn er geen 'verkeerde' prikkels in de afspraken die gemaakt zijn? Kunnen we nog betere afspraken maken nu we meer en meer ervaring opdoen? Hebben we met de juiste organisaties afspraken gemaakt? Zijn het er niet teveel, of te weinig? Hebben we nog overzicht? Dit goed in de vingers krijgen en houden vergt tijd en expertise. Daarom is goede constructieve samenwerking in de regio belangrijk.

>> Een goed vangnet, als het nodig is

Niet iedereen is in staat zelfstandig deel te nemen of te blijven deelnemen aan onze samenleving. Naast mantelzorg en andere zorgverlening moeten mensen dan kunnen terugvallen op het sociale vangnet van de gemeente. Voor D66 is het belangrijk dat geld, dat voor zorg en ondersteuning beschikbaar is, ten goede komt aan de mensen voor wie het bedoeld is.

>> Toegankelijke zorg en hulp

De gemeente heeft er de laatste jaren vele sociaal-maatschappelijke taken bij gekregen (WMO). Denk aan taken als het bevorderen van de leefbaarheid en sociale samenhang, het bieden van passende huishoudelijke hulp, het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers, begeleiding, schuldhulpverlening en financiële ondersteuning. Voor inwoners is het vaak moeilijk om de weg te vinden in het oerwoud van regelingen en voorzieningen. Het gevaar bestaat dat mensen niet of niet de juiste hulp krijgen, of van het kastje naar de muur gestuurd worden. De toegang tot de gemeentelijke hulpverlening moet daarom zo laagdrempelig mogelijk zijn. D66 vindt daarom dat de gemeente een actief beleid moet voeren om

zorgbehoevenden, armlastigen, mantelzorgers en andere kwetsbare mensen te bereiken met informatie over mogelijke ondersteuning en ze indien nodig te helpen bij het aanvragen daarvan. Het is goed als de gemeente daarvoor ook aansluiting zoekt bij het Informatiepunt Digitale Overheid in de openbare bibliotheek.

>> Zorg en ondersteuning gericht op de kwaliteit van leven

Mensen moeten vrij zijn om hun leven te leiden zoals zij dat willen. Voor ouderen betekent dit dat ze verzekerd zijn van een goed verzorgde oude dag, met betaalbare zorg van goede kwaliteit, in een veilig huis of appartement en dichtbij familie en vrienden. De ouderen van nu willen kwaliteit van leven. Daarbij willen ze midden in de samenleving staan. D66 wil dat de zorg daarop ingericht wordt.

>> Actualiseren van de gemeentelijke visie op woon/zorg

De huidige woon/zorgvisie van de gemeente Waalwijk dateert van 2003. Dat verdient een up-date. Het is belangrijk daarbij seniorenvertegenwoordigers te betrekken.

Verder vindt D66 dat de gemeente zich moet inspannen voor meer woon/zorgcombinaties. De gemeente moet woningcorporatie Casade, zorg- en welzijnsorganisaties stimuleren op dit terrein effectief samen te werken.

>> Een waarderend vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers zijn niet alleen het cement in onze samenleving, maar het zijn van vrijwilliger geeft mensen ook de kans om mee te doen en mee te blijven doen. Het mes snijdt aan twee kanten. Daarom is het belangrijk een aantrekkelijk vrijwilligersklimaat te creëren, met ruimte en waardering voor het werk dat vrijwilligers doen. Waalwijk kent al een vrijwilligerspunt (uitvoering door Contour de Twern) waar iedereen terecht kan voor vragen en advies, en waar de vrijwilligersvacaturebank gevestigd is. Ook een vrijwilligersverzekering en opleidingsaanbod is beschikbaar. Een toevoeging op dit beleid ziet D66 in het gratis ter beschikking stellen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), die vaak wordt gevraagd wanneer een inwoner als vrijwilliger start, en een jaarlijkse attentie als waardering voor de inzet van de vrijwilliger.

>> Extra aandacht voor diversiteit bij ouderen

Onze gemeente kent een brede vertegenwoordiging van culturen en nationaliteiten. Waar het gaat om zorg en dienstverlening aan ouderen is het belangrijk rekening te houden met deze diversiteit. Overigens, niet alleen met deze vorm van diversiteit, maar ook waar het bijvoorbeeld gaat over LHBTI-ouderen. D66 vindt dan ook dat de gemeente zich moet verdiepen in deze brede diversiteit van senioren. Hiervoor is het belangrijk dat er sleutelfiguren uit de diverse groepen actief bij haar beleid betrokken worden.

>> Onafhankelijke cliëntondersteuning

De gemeente voorziet in onafhankelijke cliëntondersteuning en zorgt voor goede keukentafelgesprekken. De gemeente verwijst daarnaast actief naar de WMO-cliëntondersteuners van de lokale seniorenverenigingen.

>> D66 is voor praktische oplossingen

D66 is voor het geven van ruimte aan praktische oplossingen in de zorg aan senioren. Bijvoorbeeld wanneer zorgverleners uit verschillende 'stelsels' werk van elkaar kunnen overnemen, zodat er minder mensen over de vloer komen.

>> Speciale aandacht voor de mantelzorger

Nederland telt veel mantelzorgers en vrijwilligers die onmisbare taken vervullen voor hun medemens. Zij zijn essentieel, maar veel mantelzorgers zijn overbelast. Hebben geen ruimte meer om naast zorg nog andere activiteiten te doen. Zij verdienen meer ondersteuning. Want hoe vrij zijn we, als zij door dit belangrijke werk in de knel komen?

D66 vindt het belangrijk dat overbelasting bij mantelzorgers tijdigesignaleerd en waar mogelijk voorkomen wordt. Naast waardering en mentale ondersteuning, kan de gemeente juist ook praktische hulp bieden, bijvoorbeeld door tijdelijk – waar nodig – huishoudelijke hulp tegen gereduceerd tarief aan te bieden of logeerszorg te organiseren. Op die manier wordt de mantelzorger (tijdelijk) ontzien.

D66 gaat voor toekomstbestendig, duurzaam en veilig wonen

We kampen, ook in onze gemeente, met een schrijnend woningtekort. Starters komen amper aan woonruimte, doorstromers zitten vast en de wachtlijsten voor sociale huurwoningen worden langer en langer. Daarnaast stelt de klimaatcrisis ons voor een enorme uitdaging. D66 zet daarom in op het versneld bouwen van duurzame nieuwe woningen, in alle kernen (binnen de (dorps)contouren, geen nieuwbouw in weilanden).

>> Woningbouw in alle kernen

Woningbouw moet bovenaan de agenda komen. Bestaande plannen, zoals de uitbreiding van Landgoed Driessen, moeten worden getoetst en waar mogelijk versneld worden uitgevoerd. Daarnaast zetten wij nadrukkelijk in op nieuwbouw binnen de al bebouwde omgeving; zogeheten inbreidingslocaties. Op deze manier komen snel nieuwe woningen beschikbaar in alle kernen en voorkomen we dat we kostbaar groen op moeten offeren voor woningbouw. 'Het verstedelijkingsakkoord, gesloten door Breda en Tilburg, zal ook zijn weerslag hebben op Waalwijk. Dit betekent meer geld vanuit het Rijk en dus meer woningbouw'

>> Voldoende betaalbare woningen voor starters en alleenstaanden

Speciale aandacht gaat uit naar jonge starters en alleenstaanden. Voor hen is het extra moeilijk om aan een woning te komen. De huurmarkt zit muurvast en een koopwoning is voor veel starters en alleenstaanden onbetaalbaar geworden. De gemeente Waalwijk kent al de Starterslening. Daarnaast wil D66 actief nieuwe mogelijkheden onderzoeken om deze doelgroep sneller aan betaalbare woonruimte te helpen, koop en huur. We stimuleren ontwikkelaars voor de ontwikkeling van woningen voor deze doelgroepen. En stellen bijvoorbeeld gronden ter beschikking voor tijdelijke woningen of appartementen.

>> Meer seniorenwoningen in wijken en kernen

Een goede woning op de goede plek kan het verschil maken tussen met hulp langer thuis wonen of opname in het verpleeghuis. D66 wil meer seniorenwoningen, ook in Waalwijk, Waspik en Sprang-Capelle. Bij voorkeur als verdichting van

bestaande wijken en kernen. Dat maakt het makkelijker te verhuizen naar een passende woning in de eigen vertrouwde omgeving. Dit bevordert bovendien de doorstroom op de huizenmarkt.

Het aanpassen van woningen moet gemakkelijk zijn, evenals het plaatsen van tijdelijke mantelzorgwoningen. Eventuele obstakels moeten worden weggenomen.

D66 vindt het belangrijk dat de gemeente ruimte geeft aan burgerinitiatieven voor alternatieve woonvormen. Denk aan collectief particulier opdrachtgeverschap en gemeenschappelijke woonvormen.

>> “Voorrang” voor jonge Waalwijkers

D66 Waalwijk wil dat onderzocht wordt hoe we Waalwijkers die dreigen te vertrekken binden aan de gemeente en hoe we vertrokken Waalwijkers de kans kunnen bieden terug te keren. Zo pleiten wij voor een voorrangsregel bij starterswoningen voor starters die de afgelopen vijf jaar in onze gemeente hebben (in)gewoond.

>> Koppelkansen benutten dankzij Integraal Woonwijkbeleid

In de komende decennia komen verschillende uitdagingen samen, waaronder de woningnood en de klimaatcrisis. D66 pleit dan ook voor de ontwikkeling van een integraal woonwijkbeleid voor het jaar 2050. Dit beleid moet ervoor zorgen dat we grote projecten in woonwijken meteen goed aanpakken. Het afkoppelen van het gasnetwerk, het versterken van het elektrawerk, de herinrichting van de openbare ruimte. Het zijn voorbeelden van zaken die moeten gebeuren. Als het aan D66 ligt, doen we dat in één keer goed (integraal). Waarom zouden we een weg drie keer opengooien als het ook in één keer kan?

>> Bewoners en onderwijsinstellingen actief betrekken bij de woonomgeving

D66 gelooft in burgerparticipatie en wil burgers dan ook de mogelijkheden bieden om zelf aan de tekentafel te zitten bij de inrichting van hun toekomstige woonomgeving. In navolging van andere gemeenten, zoals Nijmegen, willen wij dat Waalwijk op basis van de nieuwste inzichten van universiteiten en HBO's de kaders schetst waarbinnen bewoners samen met aannemers vervolgens hun ideale wijk mogen inrichten.

>> Veilige wijken door 30 km/h te integreren in straatinrichting

D66 wil dat 30 km/h de norm wordt in de gehele bebouwde kom in onze gemeente. Daarnaast willen we bewoners inspraak geven in het al dan niet omzetten van hun wijk naar Woonerf (max. 15 km/h). Om geluidsoverlast te voorkomen kiezen we voor het integreren van snelheidsbeperkingen in de straatinrichting. Er zijn manieren om verkeer op een positieve manier af te remmen, denk bijvoorbeeld aan het handig plaatsen van groene perkjes en alternatieve belijning.

>> Groene straten, groene wijken, groen Waalwijk

Mensen zich beter voelen in een groene omgeving en groen belangrijk is voor onze klimaatopgave wil D66 in Waalwijk de 3-30-300-regel invoeren. Deze regel houdt in dat: vanuit ieder huis minimaal 3 bomen zichtbaar zijn, dat iedere buurt minimaal 30% bladerdek moet hebben en de afstand tot een park of groene omgeving niet meer mag zijn dan 300 meter.

>> We stimuleren fietsen en wandelen in en naar onze centra

Voor onze gezondheid en het klimaat is het belangrijk fietsen en wandelen te stimuleren. Dat betekent dat we in alle centra van onze gemeente fietsers en wandelaars voorrang geven. Dat doen we onder meer door centra autoluw te maken, fiets- en wandelroutes uit te zetten en goede faciliteiten voor fietsers en wandelaars te realiseren.

>> Beter faciliteren deelfervoer

D66 juicht deelfervoer toe. Of het nu gaat om deelscooters-, -fietsen of -auto's, hoe meer mensen van minder voertuigen gebruikmaken, hoe beter het is voor de planeet. De groene scooters van GO Sharing zijn in rap tempo een vertrouwd gezicht in onze gemeente geworden. Wel moeten er betere regels en aangewezen plaatsen komen voor het parkeren van deelfoertuigen.

>> Meer oplaadpunten voor elektrische auto's

Om ervoor te zorgen dat meer mensen elektrisch gaan rijden, zetten wij in op meer openbare laadpunten. Denk bijvoorbeeld aan laadpunten op de openbare parkeerplaatsen in de kernen van Sprang-Capelle en Waspik, en in Waalwijk bij De Els en aan de Taxandriaweg.

>> Waalwijk klimaatneutraal in 2043

D66 zet in op een klimaatneutraal Nederland in 2050. Waalwijk heeft eerdere al de ambitie uitgesproken om al in 2043 klimaatneutraal te zijn. Dat juichen wij toe en staan dan ook voor daadkrachtig klimaatbeleid. Wij zijn daarom voorstander van deelname aan en verdere ontwikkeling van de Regionale Energie- en Klimaat Strategie (REKS). Naast de gevolgen van de klimaatcrisis geven bovengenoemde ambities alle aanleiding om de komende jaren in te zetten op nog ambitieuzer klimaatbeleid. Voor treuzelen is geen tijd meer.

>> Verminderen van hittestress

Het klimaat warmt op en dat zorgt voor steeds warmere zomers in bebouwd gebied. Dit is tegen te gaan door meer groen aan te leggen óf door bestaande bestrating en tegelwerk te verwijderen. Operatie Steenbreek helpt gemeentes te vergroenen, bijvoorbeeld met het NK Tegelwippen. Mensen kunnen tegels uit hun tuin halen in ruil voor perkgoed. D66 wil hier een schepje bovenop doen en inwoners belonen met een eenmalige korting op de afvalstoffenheffing in ruil voor het vergroenen van de eigen woning en/of tuin.

>> Groene daken stimuleren

Op steeds meer plekken worden traditionele pannendaken vervangen voor groene daken (niet alleen van huizen, maar ook van schuurtjes en fietsenstallingen). Om de aanleg van dergelijke 'sedumdaken' te stimuleren, willen wij dat de gemeente burgerinitiatieven die dit op wijkniveau mogelijk maken financieel ondersteunen

>> Meer speelruimte voor kinderen door gebruik van schoolpleinen

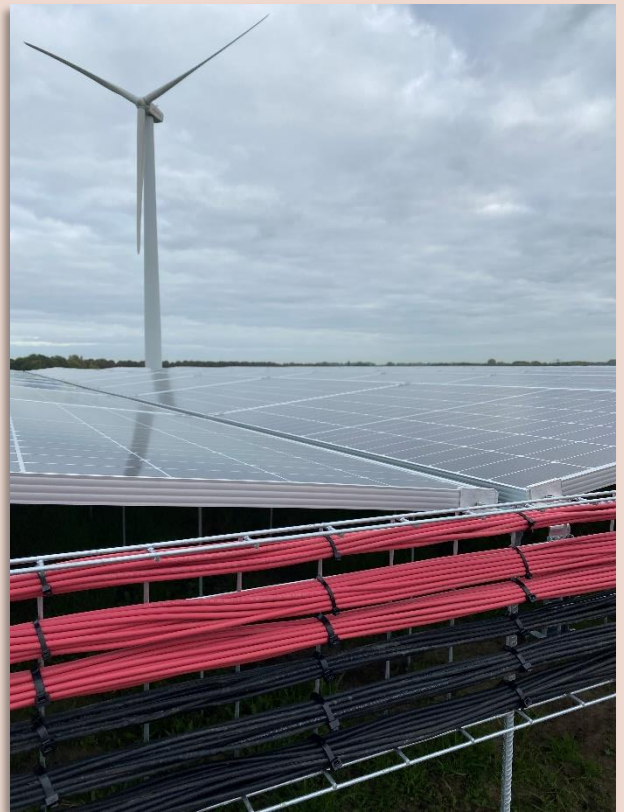
Buitenspelen is goed voor de ontwikkeling van kinderen. Het is natuurlijk gezond, maar het helpt ook bij de ontwikkeling van de motoriek. D66 wil daarom voldoende en kwalitatieve speelruimten voor kinderen. Ieder kind moet een uitdagende speelplaats op loopafstand hebben. In samenspraak met de basisscholen in de gemeenten worden de schoolpleinen minimaal tot het einde van de middag opgesteld voor buurtkinderen.

>> Verbeteren sociale cohesie door inbreng in eigen leefomgeving

Individueel woongenot wordt voor een belangrijk deel bepaald door sociale cohesie. Fijne burens maken een fijne buurt. D66 gelooft daarom in burgerparticipatie op wijk- en straatniveau. De komende jaren krijgen bewoners van veel straten en wijken te maken met werkzaamheden voor de deur, onder meer door noodzakelijke aanpassingen aan onderliggende infrastructuur als gas, water en elektra. Deze werkzaamheden worden wat ons betreft niet meer uitgevoerd zonder dat bewoners daar inspraak in krijgen. Gezamenlijke inspraak in hoe een straat of wijk eruit komt te zien leidt tot trotste bewoners en een verbeterde sociale cohesie. Hierin zien wij ook een rol voor de Wijkadviseurs van de Gemeente.

>> Ook in het buitengebied plaatsen we afvalbakken

Weinig zaken leveren zoveel irritatie op als zwerfvuil. In de bebouwde omgeving is al goed voorzien in het aantal beschikbare prullenbakken voor klein vuil, hondenpoepzakjes en ander afval. In het buitengebied is dit niet het geval. Als gevolg daarvan liggen de polders van Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik bezaaid met allerhanden troep: van frisdrankblikjes tot plastic zakken. Daar moet verandering in komen. Ook in het buitengebied plaatsen we prullenbakken

D66 gaat voor een inclusieve arbeidsmarkt

Wie werkt, voelt zich beter. Werk biedt niet alleen bestaanszekerheid, het is ook een belangrijke basis voor sociale contacten, zingeving en individuele ontwikkeling. Iedereen heeft talent en we kunnen meer doen om mensen de mogelijkheid te geven hun talent goed te benutten.

>> Zoeken naar aanpakken om mensen een nieuw perspectief te bieden

Het leveren van een zogenaamde 'tegenprestatie' door uitkeringsgerechtigden vindt D66 belangrijk. Niet alleen vanwege de tegenprestatie op zichzelf. Door te zoeken naar nieuwe manieren om mensen in de bijstand mee te laten doen kunnen succesvolle aanpakken ontwikkeld worden om mensen uit hun isolement te halen en een nieuw perspectief te bieden. Denk hierbij aan een opstap naar een reguliere baan via deeltijdwerk. Of het volgen van een opleiding, die daarna werk oplevert. Bijvoorbeeld in de zorg. Ook kan vrijwilligerswerk de kans op een duurzame baan verhogen.

>> Mensen met een beperking hebben recht op werk

Werk – betaald of onbetaald – is volgens ons een belangrijke manier om deel te (blijven) nemen aan onze samenleving. Wij vinden het ook belangrijk dat mensen met een beperking niet tussen wal en schip geraten. Daarom vindt D66 dat de gemeente een actief beleid moet voeren om hen aan het werk te krijgen of te houden. Dat betekent zorgen voor basisbanen voor mensen die niet in een reguliere baan aan de slag kunnen. Daarnaast inzetten op meer beschutte werkplekken en jobcoaching. De sociale werkvoorziening moet versterkt worden als zelfstandige werkplaats voor de specifieke groep mensen die niet binnen de geboden structuur aan een andere werkplek geholpen kan worden.

>> Extra aandacht voor duurzame inzetbaarheid van oudere werknemers

In onze huidige samenleving is sprake van vergrijzing en ontgroening. Toch hebben nog niet alle werkgevers het besef dat dat betekent dat arbeidskrachten minder makkelijk te vinden zijn. De huidige arbeidsmarkt is zeer krap. Extra aandacht zou daarom uit moeten gaan naar duurzame inzetbaarheid van werknemers. Dit is belangrijk vanuit zowel economisch als

sociaal opzicht. De gemeente kan hier een bijdrage aan leveren door werkgevers waarmee zij zaken doet hierop aan te spreken. Uiteraard geeft de gemeente hier zelf het goede voorbeeld.

>> Meer differentiatie in de Waalwijkse arbeidsmarkt

De laatste jaren gaat in Waalwijk alle aandacht uit naar logistieke dienstverlening. De nieuwe insteekhaven moet daar nog een flinke impuls aan geven. Uiteraard zal dit de profilering van Waalwijk en de vraag naar arbeid stimuleren. Tegelijkertijd vragen logistieke centra veel ruimte voor op- en overslag terwijl de toegevoegde waarde beperkt is. Daarom vindt D66 het belangrijk dat de vestiging van bedrijven uit andere sectoren zoals de maakindustrie nadrukkelijk wordt gestimuleerd en gefaciliteerd. Het MKB is immers de motor van de regionale economie. Bedrijven die investeren in elektrificatie, digitalisering en duurzame groei zijn een aantrekkelijke werkgever voor goed opgeleide werknemers.

Ook zien we dat er sprake is van een mismatch op de arbeidsmarkt aangezien er in bepaalde sectoren (zorg, onderwijs, MKB) een te kort is aan arbeidskrachten terwijl klassieke administratieve kantoorbanen steeds meer worden geautomatiseerd. Dit vraagt om omscholing en van werk-naar-werk begeleiding. D66 is van mening dat de gemeente werkgevers moet stimuleren om te investeren in het menselijk kapitaal en daarmee in de toekomst van hun bedrijf, een toekomst die om andere kennis en vaardigheden vraagt.

>> Meer banen voor hogeropgeleiden

Onze studenten verlaten Waalwijk voor hun studie en komen maar mondjesmaat terug. Het aantal banen in Waalwijk groeide de afgelopen jaren sterker dan het gemiddelde in Nederland, maar toch komt 60% van de hogeropgeleide werknemers in Waalwijk van buiten Waalwijk. De huidige braindrain is voor een evenwichtige samenstelling van onze bevolking onwenselijk. Ook zullen toekomstige ontwikkelingen als robotisering en automatisering de behoefte naar hogeropgeleide, specialistische werknemers nog groter maken.

Om de balans te verbeteren hebben we een aantrekkelijker woon- en leefklimaat voor hogeropgeleiden nodig. Daarnaast pleit D66 voor een onderzoek naar de mogelijkheden voor hogeropgeleide werknemers bij de bedrijven die in Waalwijk gevestigd zijn. En wat kunnen we doen om aantrekkelijker te worden voor organisaties die banen voor hogeropgeleiden bieden.

D66 gaat voor een duurzame samenleving

Voor onze grondwet is iedereen gelijk. Maar dat principe wordt pas waarheid als we er naar leven, als we gelijke kansen met en voor elkaar organiseren, elke dag weer. Thuis, op straat, op school, bij de sportvereniging en op het werk. Door grenzen te stellen en ons uit te spreken. Door barrières weg te nemen en springplanken te bieden. D66 Waalwijk wil naar een open, vrije samenleving met échte kansen voor iedereen. Want onze vrijheden en veiligheid zijn er voor iedereen die in Nederland woont, ook in de gemeente Waalwijk. Waalwijk is een gemeente met een grote diversiteit aan inwoners. Het is een stad waar mensen met allerlei achtergronden, culturen, nationaliteiten, seksuele geaardheid, zichtbare of onzichtbare handicaps en levenswijzen samenleven. Dat maakt Waalwijk tot een rijke en dynamische samenleving. Om dat te behouden is het belangrijk dat alle inwoners tot hun recht komen. Dat vraagt om een inspanning vanuit de gemeente, om de rechten van minderheden te beschermen, ze een stem te geven, of om daar waar spanning ontstaat tussen verschillen te zorgen voor dialoog, wederzijds begrip en consensus.

>> De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld

De organisatie moet een afspiegeling zijn van de samenleving, ook in de top. Bij de totstandkoming van beleid en bij besluitvorming moet actief gezocht worden naar de stem van de minderheid.

>> In Waalwijk is geen plaats is voor ongelijkheid en racisme

De gemeente neemt – waar nodig - concrete actie in het tegengaan van ongelijkheid en racisme.

Daarnaast wil D66 Waalwijk extra aandacht schenken aan het feit dat het in 2023 150 jaar geleden is dat er een einde kwam aan de slavernij, bijvoorbeeld tijdens Ketikoti. Vanuit de gemeente worden initiatieven ondersteund en wordt er budget beschikbaar gesteld.

Het onderwijs speelt een belangrijke rol als het gaat om een inclusieve samenleving, waar mensen met verschillende achtergronden en omstandigheden elkaar (leren) ontmoeten, waarderen en gelijkwaardig behandelen. We stimuleren scholen om inclusiviteit en diversiteit actief uit te dragen in woord én daad. Dat betreft bijvoorbeeld etniciteit, seksuele geaardheid of ziekte en handicap. Een mogelijkheid is contact met elkaar te zoeken door middel van debat en sport.

>> Aandacht voor alle vormen van diversiteit

We willen aandacht voor diversiteit en inclusie in alle domeinen. Dat betekent soms kiezen voor gelijke kansen door ongelijke behandeling. De gemeente moet de verschillende domeinen bij elkaar brengen en zorgen dat speciale doelgroepen ook kunnen participeren.

We willen concrete actie in het bevorderen van diversiteit en inclusie, bijvoorbeeld niet meer vragen naar gender in gemeentelijke formulieren als dat niet nodig is en extra aandacht op (inter)nationale dagen zoals Coming Out Day. We ondersteunen initiatieven die zich inzetten voor inclusie en diversiteit.

We willen een goede toegankelijkheid van openbare ruimten en gebouwen. De gemeente is hierover voortdurend in gesprek met (vertegenwoordigers van) inwoners voor wie toegankelijkheid niet vanzelfsprekend is. Denk hierbij aan blinden en slechtzienden, doven en slechthorenden, mensen in een rolstoel of mensen met een rollator.

>> Goede ondersteuning voor nieuwe Waalwijkers

Voor D66 Waalwijk is het een belangrijk uitgangspunt dat het Waalwijkse Inburgeringsbeleid is gericht op participatie, empowerment en taal. Daarbij willen we een nog betere aansluiting tussen inburgeraars en bestaande initiatieven, waaronder sport & cultuur en het verenigingsleven. Daarnaast willen we extra aandacht voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) die bijna 18 jaar worden.

De wetgeving die het mogelijk maakt mensen met een onbekende nationaliteit als staatloos te registreren laat al jaren op zich wachten. De huidige wet biedt gemeenten de ruimte om zelf actief inwoners met een onbekende nationaliteit te helpen bij het verkrijgen van de status als staatloze, waarmee zij meer rechten en mogelijkheden krijgen. D66 wil dat de gemeente Waalwijk deze ruimte optimaal benut en zich samen met partners inspant om staatlozen en inwoners met een onbekende nationaliteit in beeld te brengen en te ondersteunen.

>> Arbeidsmigranten horen bij Waalwijk

Arbeidsmigranten vallen wettelijk niet onder de inburgeringsplicht als zij afkomstig zijn uit de Europese Unie. Veel arbeidsmigranten kiezen ervoor om zich voor langere tijd in Waalwijk te vestigen. De gemeente Waalwijk zet al in op betere huisvesting, zorg, welzijn en integratie voor arbeidsmigranten. Binnenkort komt er een mobiele app beschikbaar, die informatie over al deze aspecten in Waalwijk omvat. Ook zijn er enkele grootschalige huisvestinglocaties gerealiseerd. D66 vindt het belangrijk dat de aandacht voor arbeidsmigranten en hun welzijn en integratie structureel is, en in samenwerking met partners als de werkgevers, huisartsen, het Taalhuis, Casade, sportverenigingen etc. wordt ingevuld. Door de ontwikkelingen goed te monitoren en uitwassen (denk aan mensenhandel en uitbuiting) te bestrijden vindt deze groep een goed thuis in Waalwijk, tijdelijk dan wel permanent.

Bovendien vindt D66 het belangrijk deze nieuwe Waalwijkers nadrukkelijker te betrekken bij onze samenleving en onze lokale democratie.

D66 gaat voor een sociale samenleving

Elkaar ontmoeten is een eerste levensbehoefte. Mensen hebben behoefte aan ontmoetingsplaatsen en belevingsplekken. Zo is en blijft een levendig centrum in dorp of stad belangrijk, juist in tijden van digitalisering en internetwinkelen. En ook laagdrempelige ontmoetingsplekken in woonwijken en buurten zijn van belang. Denk hierbij aan het bestrijden van eenzaamheid, voor de broodnodige beweging en het versterken van de sociale cohesie. Deze les heeft de coronapandemie ons toch zeker geleerd.

>> Meer ondersteuning voor burgerinitiatieven gericht op ontmoeting

Bekend maakt bemind. Als mensen in de buurt elkaar kennen ontstaat er een betere sociale cohesie. Tijdens de coronaperiode zijn veel mensen veel thuis geweest. Toch maakte de 1,5-meter veel ontmoetingen ingewikkeld. Toch is het belangrijk de banden weer aan te trekken. We weten nog niet hoe de periode na corona eruit ziet, en zelfs of er een periode na corona komt. D66 wil daarom de komende vier jaren initiatieven om elkaar te ontmoeten in de buurt extra ondersteunen. Uiteraard binnen de mogelijkheden op dat moment. Denk hierbij aan een bijdrage voor een buurt-BBQ bijvoorbeeld, of voor een kinderspeeldag of wijksporevenement. Het initiatief ligt bij de buurt. De gemeente ondersteunt met geld of materialen.

>> Groene miniparkjes als spontane ontmoetingsplek in dorp of wijk

Een miniparkje is een groene ontmoetingsplek in de wijk, met een of twee bankjes, enkele bomen, een paar struiken of bloembakken en eventueel een klein kunstwerk. Het doel is niet alleen meer groen in de wijk te creëren, maar ook een plek te faciliteren waar volwassenen elkaar spontaan tegenkomen, een praatje kunnen maken of even kunnen uitrusten. Het brengt mensen in beweging, gaat eenzaamheid tegen en zorgt voor meer sociale cohesie in de wijk.

>> Meer plekken waar onze jongeren zichzelf kunnen zijn

De recente Brabantscan van de GGD (0 tot 18 jaar) laat zien dat bijna de helft van de Waalwijkse jeugd een ontmoetingsplek in de buurt mist. Voor de kleintjes en de schooljeugd tot 12 jaar zijn veelal dicht bij huis speel- en sportplekken voor handen.

Maar ook onze jongeren vanaf 12 jaar hebben plekken in de buurt nodig waar ze elkaar kunnen ontmoeten. Om rond te hangen, te spelen en te sporten.

>> Aantrekkelijke centra in Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik.

Kernen die uitnodigen tot ontmoeting. En waar ondernemers kunnen floreren. In Waalwijk ligt daar nog steeds een flinke uitdaging, waarin de afgelopen jaren al volop geïnvesteerd is. Ook mag verwacht worden dat ondernemers daar hun schouders onder zetten.

Kijken we naar de dorpen Waspik en Sprang-Capelle dan liggen ook daar uitdagingen die aandacht verdienen. D66 Waalwijk streeft naar het behoud van noodzakelijke basisvoorzieningen in alle kernen. In de kleinere kernen is de uitdaging groter, omdat daar de voorzieningen al dun zijn en onder druk blijven staan. D66 Waalwijk staat open voor innovatieve en creatieve oplossingen die de leefbaarheid in deze kernen ondersteunen. Denk ook aan het beschikbaar houden van geldautomaten bijvoorbeeld. Belangrijk voor mensen die daarvan afhankelijk zijn: ouderen, laaggeletterden, mensen die controle op financiën moeten/willen houden etc. Zo kan de gemeente ouderenbonden of dorpsraden helpen een belangrijk signaal af te geven richting banken.

>> Den Bolder en Zidewinde behouden we als sociaal hart van de dorpskernen

In de kern Waalwijk zijn diverse locaties voor culturele activiteiten en laagdrempelige ontmoetingen. Denk aan De Leest, de Bibliotheek, Balade etc. Voor de kernen Waspik en Sprang-Capelle vervullen Den Bolder en Zidewinde een vergelijkbare rol. Het is belangrijk deze centra te behouden en ervoor te zorgen dat zij niet alleen de rol van WIJ(K)dienstencentrum goed kunnen invullen, maar ook de laagdrempelige en open plek in de dorpen waar mensen elkaar spontaan kunnen ontmoeten, activiteiten met elkaar kunnen ontplooiën of met elkaar kunnen genieten van culturele activiteiten.

>> Meer aandacht voor ontmoeting in Landgoed Driessen

Uit onderzoek in 2019 bleek dat de inwoners van Landgoed Driessen over het algemeen tevreden waren over hun wijk. Wat gemist werd waren vooral de spontane ontmoetingsplekken. Ontmoeting versterkt de sociale cohesie. Daarom wil D66 de komende jaren meer aandacht geven aan dat aspect van het wonen in Landgoed Driessen.

>> Een hartelijk welkom aan alle nieuwe Waalwijkers

Jaren geleden was het heel gebruikelijk dat nieuwe inwoners werden verwelkomd in onze gemeente. Op dit moment is dat geen gewoonte meer. Het is een gemiste kans om mensen direct wegwijs te maken in hun nieuwe woonomgeving. D66 stelt voor het hartelijke welkom in ere te herstellen, op een bij deze tijd passende manier.

D66 gaat voor sport, kunst en cultuur voor iedereen

Sport, kunst en cultuur zijn bronnen van ontplooiing, ontwikkeling en creativiteit, zowel voor het individu als voor onze maatschappij. Ze zetten ons - letterlijk en figuurlijk - in beweging. Ze zetten ons aan tot denken, ze verruimen onze blik, dagen ons uit, ze geven uiting aan onze creativiteit en sportiviteit. En ze verbinden mensen met elkaar. Waar sport en bewegen volop in de belangstelling staan tijdens de corona-pandemie, heeft deze crisis de kunst en cultuursector extra kwetsbaar gemaakt. Kunst en cultuur verdienen een betere maatschappelijke positie en meer waardering, en dat geldt ook voor de makers.

>> Sport, kunst en cultuur is voor iedereen toegankelijk

D66 vindt dat sport, kunst en cultuur toegankelijk en beschikbaar moeten zijn voor iedereen: jong en oud, arm en rijk en met welke culturele achtergrond dan ook. Immers, sport en deelname aan kunst- en culturele activiteiten verbreedert en leidt tot meer onderling begrip. Een belangrijke communicatieve stimulator is het platform Go Waalwijk.

>> Kinderen maken breed kennis met kunst en cultuur

D66 Waalwijk wil dat onze kinderen de gelegenheid krijgen om kennis te maken met sport, kunst en cultuur, binnen onze gemeente en/of daarbuiten. Geen kind verlaat wat ons betreft de middelbare school zonder een museum, een sportclub, een bibliotheek of theater te hebben bezocht.

>> Een bibliotheekvestiging in elke kern

D66 Waalwijk wil dat iedere inwoner, jong en oud, goede toegang heeft tot de bibliotheek en tot internet. Een bibliotheek stimuleert geletterdheid, taalvaardigheid, leesvaardigheid en digitale vaardigheden van volwassenen en kinderen. De bibliotheek is een essentieel onderdeel van de ontwikkeling van kinderen. Voor kinderen en volwassenen uit minder welstandige gezinnen is de bibliotheek een broodnodige informatievoorziening en geeft de bibliotheek hen toegang tot internet. Voor minder digitaal vaardigen is het de plek waar zij geholpen worden met digitale uitdagingen, bijvoorbeeld in het contact met de overheid.

D66 Waalwijk vindt het daarom noodzakelijk dat de drie vestigingen in de gemeente Waalwijk blijven bestaan, met een kwalitatief hoogstaand aanbod en goede toegankelijkheid: centraal gelegen 'open' locaties met ruime openingstijden.

De voorgenomen verhuizing van de Waalwijkse vestiging naar het centrum van Waalwijk past in deze ambitie. Evenals de herinrichting van de vestiging in Waspik in Cultureel centrum De Bolder.

>> Cultuur is belangrijk voor de leefbaarheid

Daarnaast levert de culturele sector een wezenlijke bijdrage aan de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van onze gemeente als vestigingsplaats voor inwoners en ondernemers, én als toeristische bestemming in de Langstraat.

>> Aandacht voor amateurkunst

Kunst en cultuur zijn niet alleen om te consumeren, maar ook om zelf aan deel te nemen. Stimuleren en ondersteunen van amateurkunst is daarom gewenst.

>> D66 zet in op evenementen, speciaal voor jongeren

Omdat sport en cultuur verbreeders zijn, zijn evenementen ook belangrijk. De laatste jaren is er meer aandacht en ruimte voor amusement en (sportieve) evenementen in het centrum van Waalwijk, het Stadspark en de Hooisteeg. De Waalwijkse Zomer 2021 is daar een mooi voorbeeld van.

Extra aandacht moet er de komende jaren uitgaan naar evenementen voor jongeren. Om overlast en misstanden door verveling te voorkomen zijn meer ontmoetingsactiviteiten voor ook de jongsten (vanaf 14 jaar) nodig. Hierin wordt door de markt op dit moment slechts zeer beperkt voorzien. Onder meer SJW/Tavenu kan hier een rol in spelen, maar ook andere organisaties of bewonersgroepen zouden hiertoe gestimuleerd dan wel uitgedaagd moeten worden. Een onderzoek naar hoe jongeren zelf te stimuleren activiteiten te ontwikkelen en hen op de beste manier daarbij te ondersteunen is een wens van D66 Waalwijk.

Daarnaast verdienen ook de kernen Waspik en Sprang-Capelle meer aandacht waar het gaat om evenementen en (sport)activiteiten.

>> We houden onze geschiedenis levend door behoud van ons (digitaal) erfgoed

Het behoud van ons erfgoed lijkt wellicht vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Ook ontstaat steeds meer digitaal erfgoed. Met (digitaal) erfgoed houden we het verleden levend. Het verhaal achter ons erfgoed helpt ons bij het begrijpen van onze geschiedenis en van elkaar.

Wat D66 betreft zet de gemeente Waalwijk zich actief in om ons erfgoed zoals monumenten, stads- en dorpsgezichten en natuurgebieden te behouden en te onderhouden. Ook digitaal. Waar mogelijk brengen we oude structuren terug of maken deze meer zichtbaar.

We houden ons erfgoed levend door het actief te gebruiken. Bij restauraties van gemeentelijke monumenten wordt nadrukkelijk gekozen voor verduurzaming en verbeteren van de toegankelijkheid, ook voor mindervaliden.

Via SALHA zorgen we voor het behoud, de zichtbaarheid en het gebruik van digitaal erfgoed. We stimuleren de culturele sector onze geschiedenis te onderzoeken, te vertellen en tentoon te stellen, ook waar het eventuele zwarte bladzijden betreft.

>> We zetten in op sport voor iedereen

D66 vindt sport belangrijk als doel en middel. Immers, het warm maken voor sport – jongeren voorop – vertaalt en betaalt zich terug in betere fysieke, mentale en sociale vaardigheden; in verbetering van normen- en waardenpatronen, in

vermindering van overlast, in sociale verbondenheid en in gezondere inwoners, ook op latere leeftijd. D66 vindt daarom dat alle kinderen in de gemeente gestimuleerd moeten worden om sport te beoefenen. Geld hiervoor mag geen belemmering vormen. Kinderen uit arme gezinnen moeten hiervoor een tegemoetkoming of vergoeding ontvangen.

Het programma GO Play voor kinderen tot 12 jaar, waarin de Waalwijkse buurtsportcoaches, beweegcoaches en cultuurcoaches samen met verenigingen, sportclubs en creatieve instellingen allerlei activiteiten bieden is een belangrijke aanjager.

Via het programma SJORS worden alle kinderen uitgenodigd om kennis te maken met sporten en culturele activiteiten bij de vele verenigingen en organisaties die Waalwijk rijk is. Deze programma's moeten gecontinueerd worden en waar nodig versterkt.

>> Schoolzwemmen terug op de basisschool

D66 Waalwijk wil dat het schoolzwemmen terugkeert op de basisschool. Elk kind, arm of rijk, moet in ons waterrijke land leren zwemmen. Om geen enkel kind tussen wal en schip te laten geraken is de basisschool dé plek om dit te bewerkstelligen. De kosten van vervoer van en naar het zwembad dient hiervoor geen belemmering te zijn en moet - binnen voorwaarden - vanuit de gemeente gesubsidieerd worden.

>> We investeren in meer mogelijkheden voor sporten in de openbare ruimte

Meer bewegen is goed voor iedereen. We zien dat de laatste jaren het sporten in de openbare ruimte toeneemt, onder alle bevolkingsgroepen en leeftijden. Deze trend wil D66 de komende periode ondersteunen door te investeren in groene speelveldjes met sporttoestellen in wijken en buurten, ook in Waspik en Sprang-Capelle.

D66 gaat voor een veilig Waalwijk

Een veilig gevoel wordt voor een groot deel bepaald door het gevoel vrij te zijn. Je kunt niet vrij zijn zonder te kunnen vertrouwen op je grondrechten. Het veiligheidsdomein verdient afgewogen keuzes, waarbij individuele vrijheden en rechten voorop staan.

>> Wij geloven in preventie én in een stevige aanpak bij overtredingen

D66 Waalwijk gelooft in de kracht van preventie, maar staat ook voor een stevige aanpak bij overtredingen. Daarmee beschermen we de grenzen van de vrijheid voor onze inwoners. Het verhogen van de veiligheid en het aanpakken van ondermijnende criminaliteit is een complex vraagstuk.

>> Politie en BOA's zijn meer zichtbaar in de wijken en dorpen

De wijkagent of buurt-BOA maakt de kloof tussen inwoners en autoriteiten kleiner, versterkt het veiligheidsgevoel en zijn de dagelijkse voelsprietten van de gemeente en de politie.

>> We gaan voor een integrale aanpak bij de bestrijding van criminaliteit

Een integrale veiligheidsaanpak, waarbij afstemming is tussen politie, brandweer en dienstverleners, is belangrijk bij de preventie van en de voorlichting over inbraak, diefstal, babbeltrucs, cybercrime en brandgevaar.

Alle mogelijke problemen in onze gemeente die een voedingsbodem vormen voor het ontstaan van ondermijning moeten bij de oplossing worden betrokken. Denk daarbij aan diversiteit, drugsgebruik, leerachterstanden, gezinsproblematiek, het onderhoudsniveau van de openbare ruimte en schulden. Dit vraagt om nauwkeurige samenwerking tussen die domeinen binnen de gemeente. Niet het probleem, maar de mens moet centraal staan.

>> Alleen cameratoezicht als dit tijdelijk, doelgericht en proportioneel is

Camera's zorgen voor schijnveiligheid. Cameratoezicht is een middel, dat toegepast kan worden om meer inzicht te verwerven of om tijdelijk extra bewaking op een specifieke plek toe te voegen. Zodra een probleem of risico helder is kunnen andere middelen of maatregelen worden ingezet om criminaliteit of ander ongewenst gedrag te voorkomen of verminderen. Camera's zijn geen vervanging van politie of BOA's.

>> D66 wil een punt dicht(er)bij voor het doen van aangiftes

Ook het doen van aangifte moet eenvoudig en laagdrempelig zijn. Juist voor het doen van aangifte is het belangrijk daarvoor ook dichtbij terecht te kunnen. Dan kan ook gemakkelijker slachtofferhulp worden aangeboden, indien nodig.

>> Wij kiezen voor een veilig Oud & Nieuw

D66 is voorstander van een algeheel afsteekverbod voor vuurwerk. In plaats daarvan investeert de gemeente in volwaardige alternatieven. Hierbij valt te denken aan centrale vuurwerk- en droneshows of alternatieven op wijkniveau en dorpsniveau. We betrekken inwoners bij de keuze voor alternatieven.

D66 gaat voor duurzame bedrijvigheid

Waalwijk is een logistieke hotspot. Dat levert veel bedrijvigheid én grote bedrijven op. Daar zijn we trots op, maar D66 vindt dat de grens van ongebreidelde groei in zicht komt. We kunnen niet alleen op de logistiek leunen. Een meer divers aanbod van bedrijven zorgt voor een boost van de lokale economie en biedt kansen aan een breder publiek. We willen banen voor zowel hoog- als laagopgeleiden. Daarnaast vinden we dat wat groen is, groen moet blijven. We zetten de rem op het verder opofferen van vrije ruimte, maar stimuleren initiatieven om bestaande bedrijventerreinen te vergroenen.

>> Koppeling met innovatieve kennisinstellingen in de regio

D66 vindt dat de gemeente innovatie en digitalisering moet aanjagen door ervoor te zorgen dat ondernemers met kennisinstellingen en hun studenten in contact komen. Een voorbeeld zijn de digitale werkplaatsen die in Den Bosch en Tilburg met de daar aanwezige kennisinstellingen zijn opgericht met ondersteuning van het Ministerie van Economische Zaken en Provincie Noord-Brabant. Zorg dat de Waalwijkse bedrijven ook de route weten naar dit soort initiatieven. Dit vraagt regionale samenwerking in Midden-Brabant.

>> D66 gaat voor bedrijvigheid die bijdraagt aan sociaaleconomische ontwikkeling

Bedrijvigheid en werkgelegenheid gaan hand in hand. Dit betekent dat bedrijvigheid in de gemeente Waalwijk wordt gestimuleerd, maar niet ten koste van alles en zeker niet ten koste van het milieu. D66 Waalwijk vindt dat ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar is voor bedrijvigheid die bijdraagt aan de sociaaleconomische ontwikkeling van de gemeente. Denk aan kleinschaligere bedrijvigheid, innoverende bedrijven, groeiende familiebedrijven en start-ups en scale-ups. De profilering van Waalwijk met de eerste duurzame binnenhaven zal veel logistieke bedrijven naar ons businesspark Haven trekken. Des te belangrijker om een kritisch en concreet vestigingsbeleid te hanteren.

>> We gaan niet voor meer, maar voor duurzame bedrijventerreinen

D66 vindt daarnaast dat er geen nieuwe bedrijventerreinen meer moeten worden ontwikkeld of bestaande worden uitgebreid, met uitzondering van Haven 8. De nog open ruimte dient open te blijven en bestaande bedrijventerreinen dienen met hulp van de gemeente te verduurzamen zodat deze een bijdrage leveren aan de collectieve opgave voor energietransitie. Denk daarbij aan verduurzaming van de bedrijfspanden, gebruik van restwarmte en het benutten van grote dakoppervlakten met zonnepanelen. Voor nieuwe bedrijfsruimte kiest D66 liever voor inbreidingslocaties; nog beschikbare ruimte in de bebouwde omgeving. Daarnaast pleiten wij voor reconstructie en vergroening van bestaande bedrijventerreinen.

>> We zetten in op een duurzame agrarische sector

Duurzaam ondernemen is zeker ook van toepassing op de agrarische bedrijven in onze gemeente. Ook boeren kunnen innoveren en aan de slag met nieuwe technologieën. Wel verdienen ze duidelijkheid en perspectief. Zo zijn wij transparant over de doelstelling om de veestapel te verkleinen. Dat is geen makkelijke boodschap, maar wel een eerlijke. Ook moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met Natura2000-gebieden in of in de buurt van onze gemeente; zoals de Westelijke Langstraat en de Loonse en Drunense Duinen. Boeren die besluiten te stoppen, moeten geholpen worden dat op een goede manier te doen. De boeren die blijven moeten de gelegenheid krijgen hun (noodzakelijke) investeringen terug te verdienen en een goede boterham aan hun intensieve werk over te houden.

D66 gaat voor duurzame en veilige mobiliteit

De komende jaren verandert veel op het gebied van verkeer en infrastructuur rondom onze gemeente. Neem alleen al de werkzaamheden rondom de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL) en de herinrichting van Knooppunt Hooipolder. De wegen gaan van Oost naar West op de schop. Ook binnen de gemeente staan grote veranderingen voor de deur. Veel straten en wijken gaan op de schop om de klimaatcrisis het hoofd te kunnen bieden en de roep om daarbij na te denken over een groenere en vooral veiligere woonomgeving wordt steeds luider. D66 gaat deze uitdagingen met veel optimisme tegemoet.

>> **Waalwijkers worden betrokken bij Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat**

De aankomende jaren gaat de GOL (Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat) een belangrijke rol spelen voor de Gemeente Waalwijk. Er gaat veel veranderen in de op- en afritten van de A59. In deze plannen is opgenomen dat afrit 38 (Waalwijk-Centrum) en afrit 39 (Waalwijk-Oost) worden afgesloten en dat het verkeer vanuit Den Bosch gebruik gaat maken van een nieuwe afrit 40. Het doel is sluisverkeer in de kernen te voorkomen en de doorstroming te verbeteren. Zowel de werkzaamheden als de veranderingen in verkeersstromen zullen ongemakken en situatiewijzingen voortbrengen. D66 vindt het belangrijk dat omwonenden en inwoners van wijken waar de grootste veranderingen spelen goed geïnformeerd en betrokken worden bij nog te maken keuzes.

>> **We gaan sluisverkeer in Baardwijk tegen**

Er komt een nieuwe afrit 40 op de A59 tussen Drunen en Baardwijk. D66 voorziet het risico van sluitverkeer tussen de A59 en de N261 en wil dat hier tijdig maatregelen tegen worden genomen. Sluisverkeer moet ontmoedigd worden.

>> **Ook sluisverkeer in Waspik gaan we tegen**

Het wordt drukker en drukker op de Nederlandse wegen en knooppunt Hooipolder (A59/A27) levert dagelijks flinke files op. In Waspik merken ze dit dagelijks door het sluisverkeer dat via het dorp richting Raamsdonksveer rijdt. Knooppunt Hooipolder wordt de komende jaren grondig gerenoveerd door Rijkswaterstaat en de hoeveelheid files en sluisverkeer zal

daardoor afnemen. Inmiddels liggen de eerste plannen op tafel om het resterende sluipverkeer af te wikkelen buiten het dorps hart van Waspik in. D66 steunt deze plannen en wij blijven ons inzetten tegen sluipverkeer in Waspik.

>> **Het OV krijgt een flinke impuls**

D66 wil dat het Waalwijkse OV een flinke impuls krijgt. In Waalwijk hebben we veel studenten en forenzen die iedere dag van en naar Waalwijk reizen. Door de reistijd zo kort mogelijk te maken, wordt Waalwijk een aantrekkelijkere woon- en werkplaats. We denken hierbij aan een busstop of –station met langparkeerruimte.

>> **D66 wil een duidelijke visie op parkeren in onze gemeente**

Waalwijk verdient een goede visie op parkeren. Een visie waarin rekening wordt gehouden met de verschillende wensen en behoeften in alle kernen, niet alleen de Waalwijkse binnenstad. D66 wil hierin een slimme koppeling tussen parkeren en duurzame deelmobiliteit. Bijvoorbeeld door parkeren gratis te maken op plekken waar het minder hinder oplevert en waar het gecombineerd kan worden met deelvoertuigen, zoals deelscooters.

>> **We willen een zorgshuttle van en naar ETZ Elisabeth Tilburg**

ETZ Waalwijk blijft voor een aantal specialistische consulten en een deel van de diagnostiek bestaan en er wordt zelfs gesproken over (ver)nieuwbouw. Daar zijn wij blij mee. Maar het neemt niet weg dat voor opnames, ingrepen en andere zorgbehoeften de fysieke afstand tot de zorg ver weg is nu steeds meer zaken naar ETZ Elisabeth in Tilburg worden verplaatst. Vooral voor ouderen en mensen met een beperking is de afstand naar het ETZ Elisabeth te groot en de reis met het reguliere OV lang en belastend. Voor deze groep wil D66 een, op afroep beschikbare, (elektrische) Zorgshuttle van en naar ETZ Elisabeth.

>> **Waalwijk verbindt de Loonse en Drunense Duinen en de Biesbosch**

De Halve Zolenlijn is meer dan een fietspad: het is het historische hart van de Langstraat. Bovendien een verbinding tussen twee toeristische hotspots: de Loonse en Drunense Duinen en de Biesbosch. D66 ziet volop kansen om op basis van de bestaande infrastructuur Waalwijk nadrukkelijker te positioneren als toeristische trekpleister. Hierbij moeten inwoners en ondernemers de ruimte krijgen om kansen op het gebied van recreatie te pakken. Denk aan stadsstranden, horeca en campings.

>> **Gastvrije en groene entrees**

Of je Waalwijk nu binnenrijdt via de Taxandriaweg, vanaf Kaatsheuvel bij de meubelboulevard of vanuit Drunen richting de Akkerlaan: je hebt niet de indruk dat je een bruisende, vriendelijke stad betreedt. Dat moet anders. Wij willen een groenere, vriendelijkere entree. Voor de stad, maar zeker ook voor Sprang-Capelle en Waspik.

>> **Meer aandacht voor veilige voetpaden**

Het onderhoud aan de voetpaden in de gemeente laat te wensen over. Dit gaat ten koste van de veiligheid. D66 wil dan ook dat het onderhoud van de voetpaden hoger op de agenda komt. Daarbij hebben we nadrukkelijk aandacht voor ouderen die met een rollator of wandelstok gebruikmaken van het voetpad en voor mensen met een beperking. Voetpaden moeten voor al onze inwoners veilig zijn, ook voetpaden op industrieterreinen. Dat betekent ook dat er geen onverwachte obstakels geplaatst mogen worden zonder dat is stilgestaan bij de consequenties. Neem borden op hoofdhoogte die voor mensen met een visuele beperking levensgevaarlijk kunnen zijn.

D66 gaat voor een democratisch Waalwijk

We leven in een tijd van grote onzekerheid. Mensen leven tussen hoop en betere tijden en vrees voor de toekomst. Want we weten niet wat er op ons afkomt. Deze periode van crisis en angst brengt ook nieuwe saamhorigheid. Tussen jong en oud. Tussen stad en regio. Tussen zorgverlener, kunstenaar, leraar en ondernemer. We zijn allemaal doordrongen van het besef dat we deze tijd het beste doorkomen als we het samen doen. Daar kunnen we dan als Waalwijk trots op zijn.

Veel kiezers hebben niet het gevoel vertegenwoordigd te worden in de Waalwijkse gemeenteraad. Veel mensen hebben bovendien niet het idee dat ze echt invloed kunnen uitoefenen in hun eigen gemeente. D66 wil de band tussen kiezer en gekozene versterken en mensen meer invloed geven op de politieke besluitvorming.

>> We willen een Jongerenraad en een generatietoets voor beleid

D66 wil meer aandacht voor het perspectief van jongeren. Het instellen van een Jongerenraad en invoeren van een generatietoets voor beleid zijn stappen in de goede richting, maar niet voldoende.

>> Lokale zeggenschap voor Waalwijkers

De gemeente heeft er steeds meer taken bij gekregen en heeft daarmee een steeds grotere rol in het dagelijks leven van mensen. D66 wil dat de lokale democratie recht doet aan de groeiende verantwoordelijkheid van gemeenten. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad het laatste woord, maar nieuwe democratische instrumenten zijn een waardevolle toevoeging.

>> Waalwijk als kartrekker met het preferendum

Op landelijk niveau nemen we beperkende regels voor lokale democratische experimenten zo veel mogelijk weg. De komende periode neemt D66 het initiatief om hiervoor bruikbare kaders op te stellen. Het preferendum is hier een mooi voorbeeld van. In een preferendum worden inwoners gevraagd om hun mening over een te nemen besluit. Anders dan bij het klassieke referendum wordt niet gevraagd om voor of tegen een besluit te stemmen, maar worden varianten op een door de gemeenteraad gesteund besluit voorgelegd.

>> De gemeente ondersteunt inwoners bij participatietrajecten

Participatietrajecten geven de ruimte aan initiatieven vanuit de gemeenschap zelf en verdienen onze steun. Hierbij is het belangrijk dat de deelnemers weten waar ze aan toe zijn. Communicatie vanuit de gemeente moet helder zijn en gewekte verwachtingen moeten worden waargemaakt.

>> We voeren een burgerbegroting in

Via een burgerbegroting kunnen inwoners ideeën en initiatieven indienen, die ook weer door inwoners worden beoordeeld. Via stemming wordt uiteindelijk bepaald voor welke ideeën of initiatieven er geld uit het jaarlijks budget van de burgerbegroting ter beschikking wordt gesteld. Inwoners kunnen zelf, al dan niet met hulp, hun idee of initiatief tot uitvoering brengen. Een burgerbegroting vergroot de betrokkenheid bij de eigen omgeving en de gemeente.

D66 kijkt ook over de grens

Samenwerken met de directe omgeving zit Waalwijkers in het bloed. Vroeger deden we dat om gezamenlijk de Maas te bedwingen of om de leer- en schoenindustrie zo groot mogelijk te maken. Ook voor de uitdagingen van nu gelooft D66 erin dat door verbinding en samenwerking nieuwe kansen en mogelijkheden ontstaan voor iedereen. De regio Midden-Brabant heeft grote economische potentie. Een actieve opstelling in de regionale samenwerkingsverbanden is daarom essentieel. Dat geldt ook voor onze plek in Europa. Waalwijk ligt centraal ten opzichte van de Randstad, de Vlaamse Ruit en het Ruhrgebied.

>> Regionale samenwerking als verrijking, niet als doel op zich

Of het nu gaat om Midpoint Brabant of Hart van Brabant, D66 Waalwijk is vóór regionale samenwerking. Maar daarbij zijn we scherp op de meerwaarde die samenwerking ons biedt. Samenwerken met omliggende gemeenten heeft vele voordelen (onder meer op bestuurlijk-, economisch- en duurzaamheidsgebied) en leidt er in veel gevallen toe dat we zaken efficiënter doen. Maar D66 is tegen samenwerken om het samenwerken. We willen geen samenwerkingsverbanden met een enorm waterhoofd of verbanden die leiden tot het wegvloeien van zeggenschap over onze eigen gemeente.

>> Waalwijk is een Brabantse, Nederlandse én Europese gemeente

Gemeente Waalwijk geeft dagelijks uitvoering aan tal van Europese wet- en regelgeving. Gemeenten zijn de hoeksteen van Europese samenwerking. D66 zegt volmondig ja tegen Europese samenwerking en een krachtige Europese Unie. Die samenwerking werkt twee kanten op. In Waalwijk krijgt de gemeente voor iedere Waalwijker, Sprang-Capellenaar en Waspikker zo'n 60 euro aan subsidie. Dit geld investeren we in economie, innovatie, milieu, mobiliteit en de arbeidsmarkt.

>> We koesteren de stedenband met Unna

Een goed voorbeeld van Europese samenwerking is de jarenlange stedenband tussen Waalwijk en Unna. D66 koestert deze vriendschap en wil de banden met Unna houden en waar mogelijk verder ontwikkelen.

>> We gaan op zoek naar nieuwe relevante stedenbanden

Ook willen we kijken naar nieuwe stedenbanden. Bijvoorbeeld om een verbinding te maken met onze arbeidsmigranten kunnen we denken aan een stedenband met een Poolse stad. Bekend maakt immers bemind.

D66 houdt de financiën op orde en kijkt vooruit

Het sociaalliberalisme van D66 bevat ideeën over onze financiën en economie. En ideeën over loon naar werken, over verdelen van de welvaart en beschermen van de zwakkeren. En dus ook ideeën over belastingen. D66 wil de partij zijn van een betrouwbare en transparante overheid. Houdbare overheidsfinanciën gaan over de keuze om geen geld op te maken dat je niet hebt of over het bijsturen in de uitgaven door middel van innovaties in de gemeentelijke processen. Om op de lange termijn geen risico's op je hals te halen die je niet aankunt. De afgelopen decennia bekostigde Waalwijk zijn plannen vooral met grondverkopen aan de noordzijde van de A59. Nu we de grenzen daar bereiken en we steeds meer verantwoordelijkheden van het Rijk krijgen overgeheveld is goed financieel bestuur nog belangrijker geworden. Evenals keuzes maken. We moeten bij de les blijven en zorgvuldig met ons geld omgaan. En we moeten soms scherpere keuzes maken. Met welke investering gaan we de meeste impact realiseren?

>> Wie moet betalen, moet ook kunnen meebepalen

D66 Waalwijk pleit – in samenwerking met alle D66-fracties in het land – dat we financieel minder afhankelijk worden van het rijk, via een verschuiving vanuit de inkomstenbelasting naar gemeentelijke belastingen. Dat geeft gemeentes meer armslag om eigen keuzes te maken en inwoners de kans om iets te vinden van die keuzes. Het versterkt de lokale democratie. Dit draagt bij aan ons ideaal dat mensen zelf meebeslissen over de keuzes die hun levens raken. Op dit moment zijn gemeenten voor hun begroting vooral afhankelijk van de rijksoverheid en wordt geld nodeloos rondgepompt. D66 wil dat de belastingen in totaal niet stijgen en bij voorkeur lager worden, maar dat de financiering van de gemeenten wordt versimpeld met meer mogelijkheden voor de lokale democratie.

>> De gemeente is transparant, legt verantwoording af en is afrekenbaar

D66 Waalwijk vindt dat de gemeente duidelijk verantwoording af moet leggen over haar doen en laten en dat de zij zichtbaar streeft naar transparantie en afrekenbaarheid. We hebben de afgelopen jaren te maken gehad met met meerdere (financiële) debacles. Denk aan de afwikkeling van BVO RKC en de kwestie SLEM/Schoenenmuseum. De ontwikkeling van de nieuwe insteekhaven kan eveneens een groot risico zijn.

>> Algehele transparantie bij risicoprojecten

D66 Waalwijk is van mening, dat er bij onderwerpen waarmee een groot financieel en/of maatschappelijk risico verbonden is, de gemeente moet zorgen voor algehele transparantie over het proces, en de daarmee samenhangende tegen- en meevallers, richting de Waalwijkse raad. Op deze wijze kan tijdig worden bijgestuurd en worden risico's beperkt.

>> Gesubsidieerde instellingen leggen duidelijke verantwoording af

De gemeente verstrekt meerdere maatschappelijke en culturele organisaties subsidies om uitvoering te geven aan specifieke taken. Denk aan SJW/Tavenu, Theater De Leest, Baanbrekers etc. D66 vindt het belangrijk dat er transparant gerapporteerd wordt over de uitgevoerde activiteiten, de impact die daarmee gerealiseerd is en de uitgaven die daarmee gemoeid zijn. Inzet van publiek geld verlangt goede publieke verantwoording.

>> Leesbare begroting en jaarrekening

De afgelopen jaren is er al veel verbeterd aan de leesbaarheid van de begrotingen en jaarrekeningen. Het digitale platform wordt steeds beter. Toch zijn hier nog stappen te zetten. Met name waar het gaat om context (vooruit- en/of terugblik op hoofdlijnen) en de kpi's e/o streefcijfers.

D66 Waalwijk

Kijk voor meer informatie op onze website: d66.nl/waalwijk/

Volg ons op Facebook: @D66Waalwijk

Of op Instagram: @d66_waalwijk

Colofon

Foto's – Beeldbank D66, Sheila Schuijffel en Saskia van Dun

Foto's via Unsplash van Bodi Tibosch, Gemma Chua-Tran, Guus Baggermans en Christopher Burns

© D66 Waalwijk, 2022

